

૧

ઈંટોની ઈમારત

અધ્યયન નિષ્પત્તિ

M 401 સંખ્યાઓની મૂળભૂત ક્રિયાઓનો ઉપયોગ રોજિંદા જીવનમાં કરે છે.

M 403 આસપાસના પર્યાવરણમાં જોવા મળતાં આકારોની સમજ કેળવે છે.

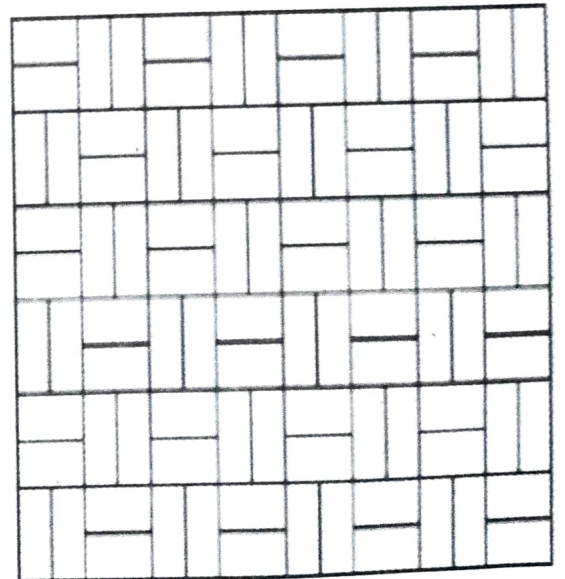
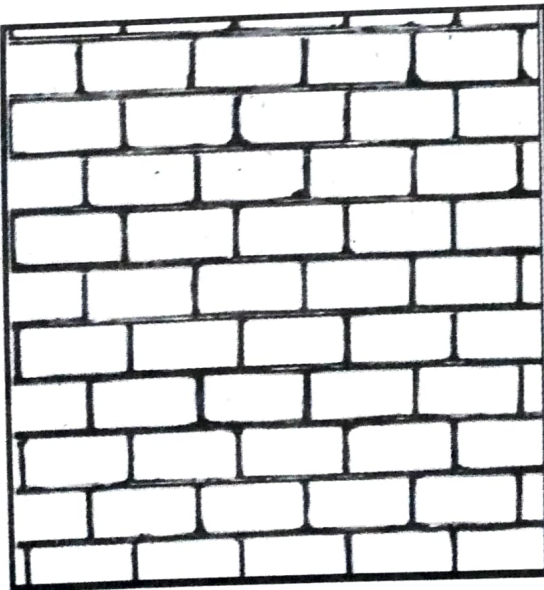
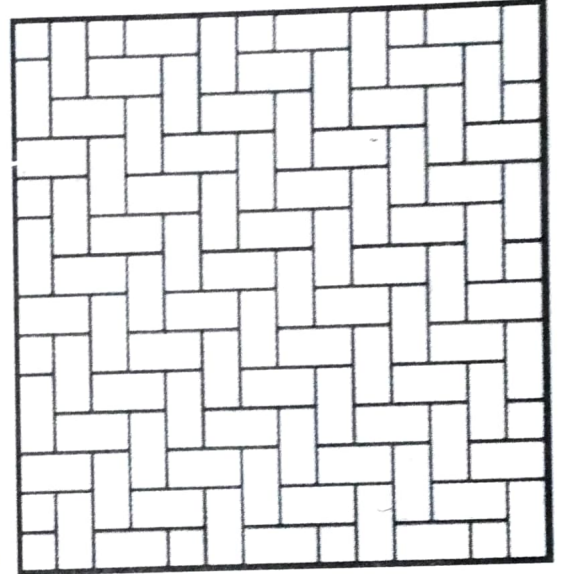
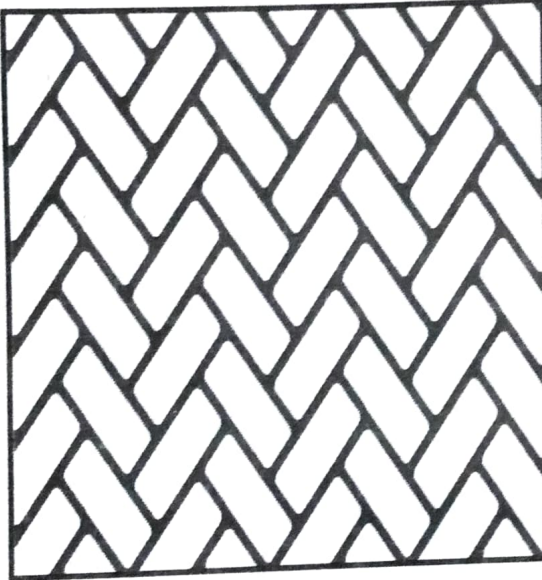
વિષયવસ્તુના મુદ્દા

- 1.1 ઈંટોના આકાર અને તેની ગોઠવણીની પેટર્ન જાણે.
- 1.2 ૧૦,૦૦૦ સુધીની સંખ્યાઓને સ્થાન કિંમતના આધારે સમજે, વાંચે અને લખે.
- 1.3 સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર, ભાગાકાર કરે.

પૂર્વજ્ઞાન

- પેટર્ન, સંખ્યાજ્ઞાન

(૧) મનગમતાં રંગ પૂરી પેટર્ન ઉપસાવો.

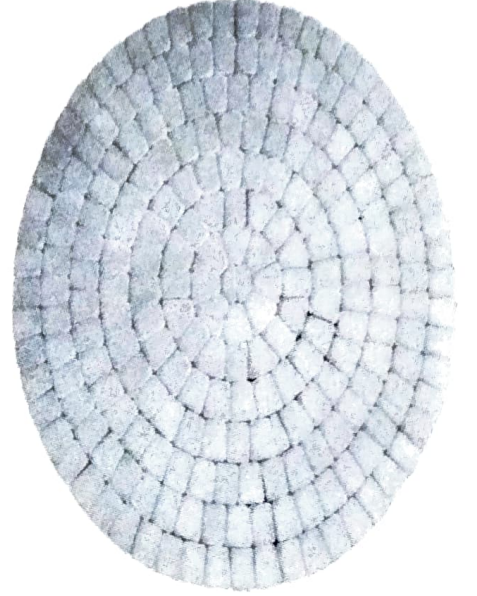

(૨) નીચે આપેલાં ચિત્રો જેવી પેટર્ન તમે ક્યાં-ક્યાં જોયેલી છે?

મંદિર , શાળા , વિદ્યાલય ,
દવાખાનું , મસજિદ અને
કોટલમાં આવી પેટર્ન મળી છે.

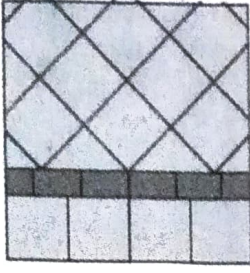
બારીના ઝરૂખામાં,
દરની દોર , ફુલ અને
વાલમાં

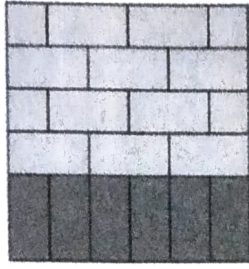
ખાટલાની પાંજાય, સાડીનો
પાલવ, બારીની જાળી, અને
પંડોળીની લાલમાં મળ્યા મળ્યા
છે.

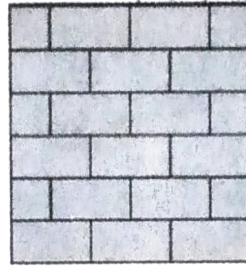
(૩) નીચે આપેલી ઈંટોની પેટર્ન જુઓ અને આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

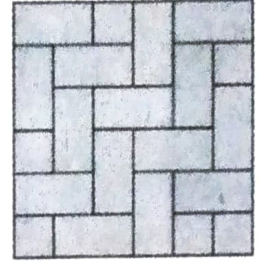
A

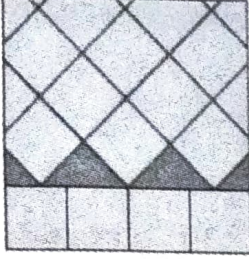
B

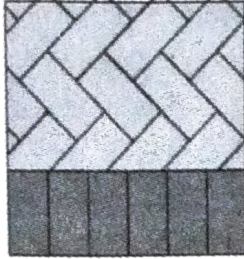
C

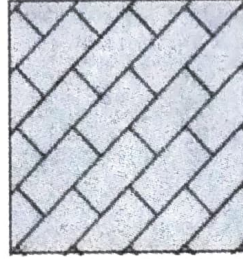
D

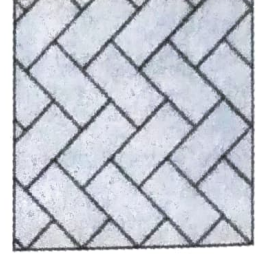
E

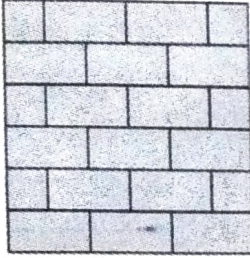
F

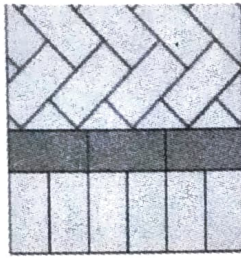
G

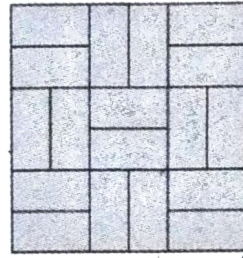
H

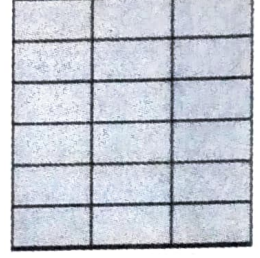
I

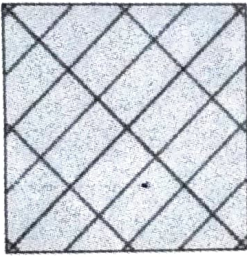
J

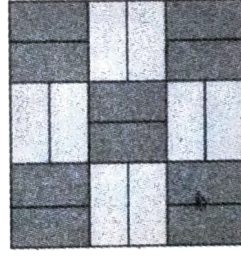
K

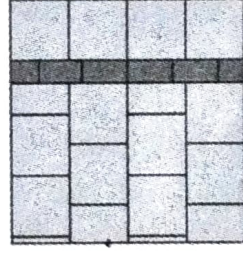
L

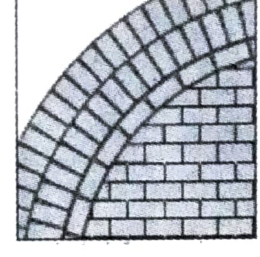
M

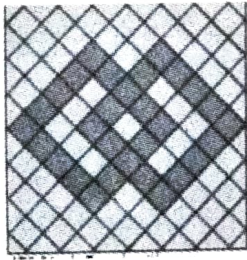
N

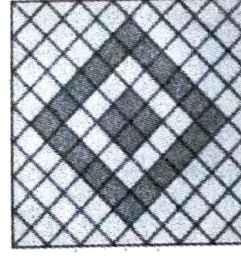
O

P

Q

R

૧. કઈ કઈ પેટર્નમાં ચોરસ બને છે?
૨. કઈ કઈ પેટર્નમાં લંબચોરસ બને છે?
૩. કઈ કઈ પેટર્નમાં ત્રિકોણ આકાર જોવા મળે છે?
૪. કઈ પેટર્નમાં વર્તુળાકાર ભાગ દેખાય છે?
૫. કઈ બે પેટર્ન સરખી દેખાય છે?

A, K, E, L, N, O, M, Q, R

A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P

A, E, F, H, J, Q, R

P

C અને I, K અને N, Q અને R

(૪) અહીં તેલના ડબ્બાનું ચિત્ર આપેલું છે. ચિત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૧. ડબ્બાને કુલ કેટલી બાજુઓ છે?

૬

૨. ડબ્બાને કુલ કેટલી ચોરસ બાજુઓ છે?

૨

૩. ડબ્બાને કુલ કેટલી લંબચોરસ બાજુઓ છે?

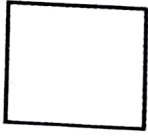
૪

૪. ડબ્બાને કુલ કેટલી કિનારી (ધાર) છે?

૧૨

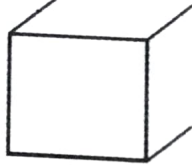
(૫) અહીં રમવાના પાસાનો આકાર દોરીને બતાવેલ છે. તે જ પ્રમાણે તેલના ડબ્બાનો આકાર તબક્કાવાર ચાર આકૃતિમાં પૂર્ણ કરો.

૧.

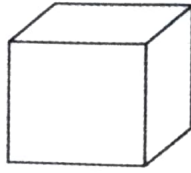
(૧)

૨.

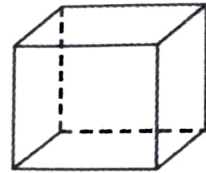
(૨)

૩.

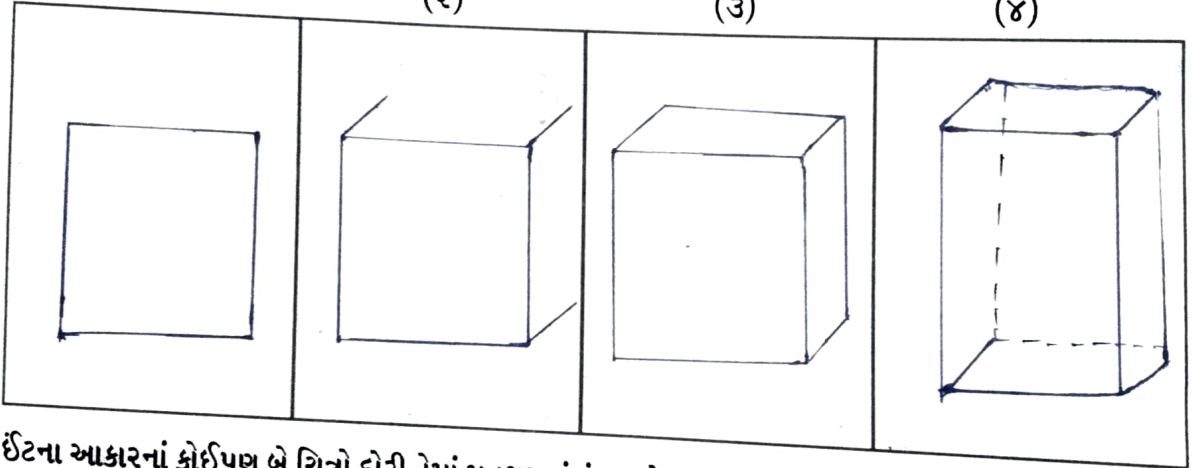

(૩)

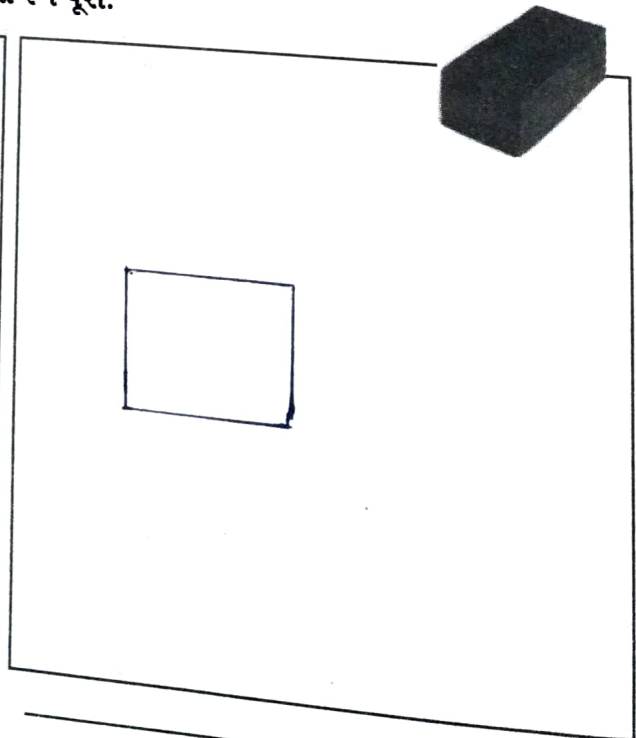
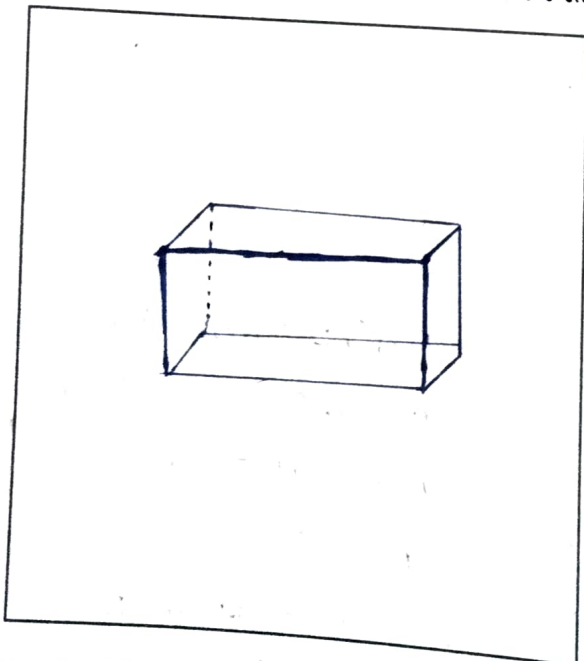
૪.

(૪)

(૬) ઈંટના આકારનાં કોઈપણ બે ચિત્રો દોરી તેમાં મનગમતાં રંગ પૂરો.

(૭) ઈંટો બનાવવાની પ્રક્રિયાનાં ચિત્રો જોઈને તેમને યોગ્ય ક્રમ ☐ માં આપો.

(A)

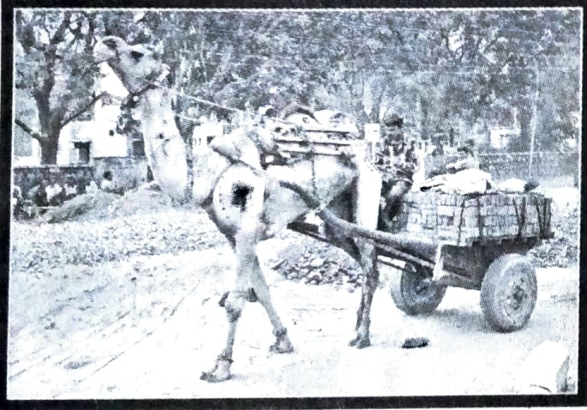
૫

(B)

૬

(C)

૮

(D)

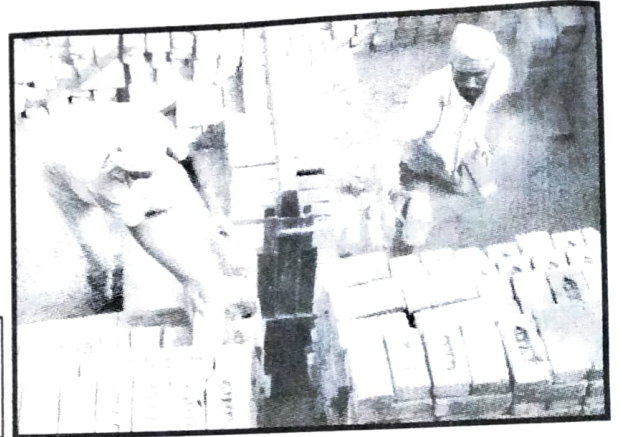
૭

(E)

૩

(F)

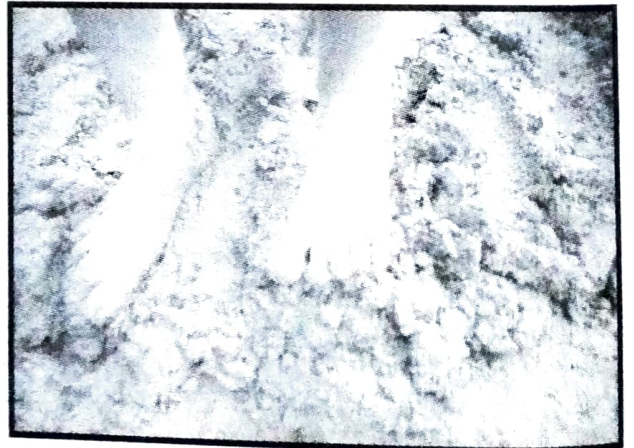
૭

(G)

૪

(H)

૨

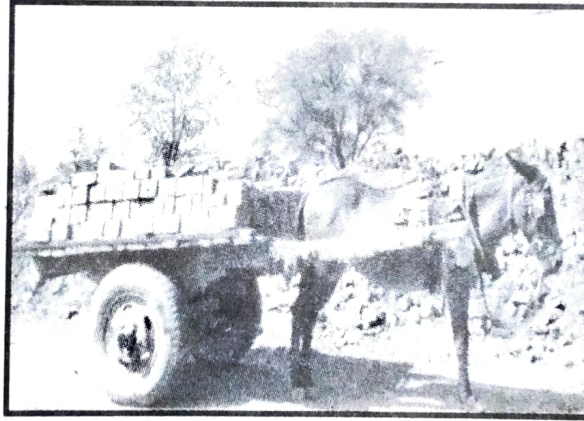

- (૮) રામજીભાઈ અને સવજીભાઈએ એક મકાનના બાંધકામ માટે ઈંટો લઈ જવાની છે. રામજીભાઈ તેમની ઊંટલારીમાં એક ફેરામાં ૮૭૫ ઈંટો લઈ જાય છે. જ્યારે સવજીભાઈ તેમની ઊંટલારીમાં એક ફેરામાં ૮૬૭ ઈંટો લઈ જાય છે. રામજીભાઈ દિવસના ૪ ફેરા અને સવજીભાઈ દિવસના ૫ ફેરા કરે છે. ઈંટવાડામાં કુલ ૮૫૦૦ ઈંટો છે. તો નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૧. રામજીભાઈની ઊંટલારી એક દિવસમાં કુલ કેટલી ઈંટો લઈ જાય છે? ૩૬૦૦ ઈંટો
૨. સવજીભાઈની ઊંટલારી એક દિવસમાં કુલ કેટલી ઈંટો લઈ જાય છે? ૪૩૩૫ ઈંટો
૩. બંને ઊંટલારી એક દિવસમાં કુલ કેટલી ઈંટો લઈ જાય છે? ૮૯૩૫ ઈંટો
૪. દિવસના અંતે ઈંટવાડામાં કેટલી ઈંટો વધે છે? ૨૨૬૫ ઈંટો

- (૯) બચુભાઈ એક ફેક્ટરીનો વરંડો બનાવવા માટે પોતાની ઘોડાગાડીમાં બે દિવસમાં ૮૦૦૦ ઈંટો લઈ જાય છે. બે દિવસમાં કુલ ૮ ફેરા કરે છે. પ્રથમ દિવસે ૫ ફેરા કરે છે. બીજા દિવસે ૪ ફેરા કરે છે. પ્રત્યેક ફેરા દીઠ તેઓ ૫૦૦ રૂપિયા ભાડું લે છે. ઈંટવાડામાં કુલ ૧૦,૦૦૦ ઈંટો છે. તો નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૧. બચુભાઈની ઘોડાગાડી પ્રત્યેક ફેરામાં કુલ કેટલી ઈંટો લઈ જતી હશે? ૨૦૦૦ ઈંટો
૨. ઘોડાગાડી પ્રથમ દિવસે કેટલી ઈંટો લઈ જતી હશે? ૫૦૦૦ ઈંટો
૩. ઘોડાગાડી બીજા દિવસે કેટલી ઈંટો લઈ જતી હશે? ૪૦૦૦ ઈંટો
૪. બચુભાઈને પ્રથમ દિવસે ઈંટો લઈ જવાના ભાડા પેટે કેટલા રૂપિયા મળતા હશે? ૨૫૦૦ રૂપિયા
૫. બચુભાઈને બીજા દિવસે ઈંટો લઈ જવાના ભાડા પેટે કેટલા રૂપિયા મળતા હશે? ૨૦૦૦ રૂપિયા
૬. બચુભાઈને બે દિવસના ભાડા પેટે કુલ કેટલા રૂપિયા મળે? ૪૫૦૦ રૂપિયા
૭. બે દિવસના અંતે ઈંટવાડામાં કેટલી ઈંટો બાકી વધી હશે? ૨૦૦૦ ઈંટો

(૧૦) પંકજભાઈ પોતાના ટ્રેક્ટરમાં એક ફેરામાં ૨૫૦૦ ઈંટો લઈ જાય છે. પ્રત્યેક ફેરાના ૧૪૫૦ રૂપિયા લે છે. ઈંટવાડામાં કુલ ૧૦,૦૦૦ ઈંટો છે, તો નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૧. પંકજભાઈ ટ્રેક્ટરના બે ફેરામાં કુલ કેટલી ઈંટો લઈ જાય છે?
૨. પંકજભાઈ ટ્રેક્ટરના ત્રણ ફેરામાં કુલ કેટલી ઈંટો લઈ જાય છે?
૩. ૧૦,૦૦૦ ઈંટો લઈ જવા માટે કુલ કેટલા ફેરા કરવા પડે?
૪. ટ્રેક્ટરના બે ફેરા માટે પંકજભાઈને ભાડા પેટે કેટલા રૂપિયા મળે?
૫. ટ્રેક્ટરના ચાર ફેરા માટે પંકજભાઈને ભાડા પેટે કેટલા રૂપિયા મળે?

૫૦૦૦

૭૫૦૦ ઈંટો

૪ ફેરા

૨૮૦૦

૫૮૦૦

(૧૧) <, >, = પૈકી યોગ્ય ચિહ્ન મૂકો.

૨૩૪૭	<	૨૩૪૮		૫૬૨૦	>	૫૬૦૨	
	૩૨૮૮	=	૩૨૮૮		૧૩૮૭	<	૧૮૩૭
૫૦૦૪	<	૫૦૪૦		૧૧૫૬	>	૧૦૫૬	
	૭૮૫૬	=	૭૮૫૬		૮૦૪૫	<	૮૮૪૫
૮૮૮૮	<	૮૮૮૮		૮૫૭૮	>	૮૫૬૮	
	૧૦૦૦	<	૧૦૦૦૦		૧૩૩૧	<	૩૧૩૧

(૧૨) ખાલી ખાનામાં આગળની સંખ્યા લખો.

<૦૬૮	૮૦૭૦		૫૩૬૬	૫૩૬૭
૭૮૭૩	૭૮૭૪		૩૦૩૬	૩૦૩૭
૫૮૮૮	૬૦૦૦		૮૮૮૮	૧૦૦૦૦

(૧૩) ખાલી ખાનામાં વચ્ચેની સંખ્યા લખો.

	૬૯૯૯	૭૦૦૦	૭૦૦૧
૮૯૯૮	૮૯૯૯	૯૦૦૦	
	૨૯૫૯	૨૯૬૦	૨૯૬૧
૨૭૨૮	૨૭૨૯	૨૭૩૦	
	૬૫૦૦	૬૫૦૧	૬૫૦૨
૫૮૭૨	૫૮૭૩	૫૮૭૪	
	૪૪૪૯	૪૪૫૦	૪૪૫૧
૩૫૬૮	૩૫૬૯	૩૫૭૦	

(૧૪) ખાલી ખાનામાં પાછળની સંખ્યા લખો.

૪૧૦૦	૪૨૦૧		૭૩૧૯	૭૩૨૦
		૮૯૯૯	૮૯૯૦	
		૨૦૦૦	૨૦૦૧	
		૩૪૫૮	૩૪૫૯	
		૬૯૯૦	૬૯૯૧	
			૧૩૭૦	૧૩૭૧
	૯૧૯૯	૯૨૦૦		
૫૪૦૯	૫૪૧૦		૯૭૯૭	૯૭૯૮

(૧૫) નીચેની સંખ્યાઓને શબ્દોમાં લખો.

- ૨૩૪૯ = બે હજાર ત્રણ સો ત્રીસચાર
- ૫૦૭૨ = પાંચ હજાર બીસ
- ૧૪૫૮ = એક હજાર ચાર સો અઠાદ
- ૭૯૯૯ = આઠ હજાર નવસો અઠાદ
- ૧૦૦૦૦ = દસ હજાર

(૧૬) નીચેની સંખ્યાઓને અંકોમાં લખો.

- બે હજાર ચારસો ઓગણસાંઠ = ૨૪૫૮
- આઠ હજાર છવીસ = ૮૦૨૬
- ચાર હજાર છસો બત્રીસ = ૪૬૩૨
- છ હજાર ઓગણ સિત્તેર = ૬૦૬૮
- નવ હજાર પાંચસો અડતાલીસ = ૯૫૪૮

સ્વઅધ્યયનપોથી

ગણિત

(૧૭) લીટી કરેલા અંકની સ્થાનકિંમત લખો.

૧. ૮૫૮૪ = ૮૦

૨. ૫૦૦૬ = ૦

૩. ૩૪૫૭ = ૩૦૦૦

૪. ૬૨૩૮ = ૨૦૦

૫. ૭૮૨૫ = ૫

(૧૮) ૩, ૪, ૮, ૮, ૦થી બનતી પાંચ અંકની સૌથી મોટી અને સૌથી નાની સંખ્યાનો તફાવત શોધો. ૫૭૮૪૧

(૧૯) એક પુસ્તકમાં ૧ થી ૮૦ સુધી પાનાં નંબર લખેલ છે. તેમાં કુલ કેટલાં પાનાં નંબર પર ૦ હશે? ૮

(૨૦) એક વિદ્યાર્થી દુકાનમાંથી ૬૦૦ રૂપિયાની બેગ, ૪૮૦ રૂપિયાની નોટબુક તથા ૩૮૭ રૂપિયાની ચોપડીઓ ખરીદે છે, તેની કુલ કિંમતમાં સોના સ્થાનના અંકની સ્થાનકિંમત કેટલી થાય? ૪૦૦

(૨૧) પાંચ અંકની સૌથી નાની સંખ્યા અને ચાર અંકની સૌથી મોટી સંખ્યાનો તફાવત કેટલો થાય? ૧

(૨૨) ૫૪૩૮૧ માં ૪ અને ૩ની સ્થાનકિંમતનો તફાવત શોધો. ૪૦૦૦ - ૩૦૦૦ = ૩૭૦૦

(૨૩) A, B, C, D એ પાંચ અંકની ચાર સંખ્યાઓ છે. દરેક સંખ્યામાં ૮ એક અંક છે. જે એક જ વખત ઉપયોગમાં લેવાનો છે. તો નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે?

(A)

	૮			
--	---	--	--	--

(B)

		૮		
--	--	---	--	--

(C)

૮				
---	--	--	--	--

(D)

			૮	
--	--	--	---	--

વિધાન : ૧ A એ B કરતાં મોટી છે.

વિધાન : ૨ D એ ચાર સંખ્યામાં સૌથી નાની છે.

☒ વિધાન : ૩ C એ ચાર સંખ્યામાં સૌથી મોટી છે.

વિધાન : ૪ B એ ચાર સંખ્યામાં સૌથી નાની છે.

અધ્યયન નિષ્પત્તિ આધારિત સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન

(૧) એક ઈંટને ૧૨ કિનારી હોય છે. B

(A) ૪

☒ (B) ૧૨

(C) ૧૦

(D) ૮

(૨) ઈંટનો આકાર લંબઘન હોય છે. B

(A) સમઘન

☒ (B) લંબઘન

(C) ચોરસ

(D) લંબચોરસ

(૩) આપેલી સ્વઅધ્યયનપોથી ને ચોરસ સપાટીઓ કેટલી છે? D

(A) ચાર

(B) ત્રણ

(C) બે

☒ (D) શૂન્ય

-

-

- (D) એક પણ નહિ.

- B**

- ✓ (B) ८००० रुपिया

- (C) १६००० રૂપિયા

- (D) 4000 રૂપિયા

- A**

- (D) १०००० રૂપિયા

-

- ☒ (D) 3000 રૂપિયા

- B

- (D) ૨૦૦૦ રૂપિયા

- D**

- ~~(D)~~ ∞

વિદ્યાર્થીની શૈક્ષણિક સ્થિતિ													
	પ્રશ્નક્રમ										નિશાનીઓની કુલ સંખ્યા		
વિષયવસ્તુના મુદ્દા	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	x	?	✓
1.1													
1.2													
1.3													